

OBSAH

Několik slov na úvod	9
1 Co je to morfologie	15
1.1 Vstupní poznámky	15
1.2 Co je to (tedy) morfologie	21
1.3 Pojetí morfologie v českém lingvistickém prostředí	23
1.3.1 Morfologie v příručkách konsensuálních (v terminologických slovnících a encyklopediích)	23
1.3.2 Pojetí morfologie v českých pracích mluvnických	25
1.3.2.1 Koncepční a teoretické podklady funkčně-strukturální	25
1.3.2.2 Sedmdesátá léta 20. stol. – bílá kniha a teoretické základy	30
1.3.2.3 Osmdesátá léta 20. stol. a tzv. akademická mluvnice	33
1.3.2.4 Vrchol koncepčně morfologických snažení: Příspěvky k české morfolologii	36
1.3.2.5 Devadesátá léta 20. stol. a mluvnice pro školu a veřejnost	41
1.3.2.6 Komárkovská morfologie v nepublikovaných přednáškách na přelomu tisíciletí	46
1.3.2.7 Mluvnické úsilí počátku 21. století	49
1.3.2.8 Cesta k nové akademické mluvnici	52
2 Co je to slovo	59
2.1 Slovo jako jednotka intuitivní	59
2.2 Co je to (tedy) slovo	61
2.2.1 Slovo a jeho vymežitelnost	61
2.2.2 Definice slova?	62
2.2.3 Na začátku bylo slovo	62
2.2.4 Slovo a afázie	64
2.2.5 Slovo a morfologie	67
2.2.5.1 Slovo jako jednotka morfologie	67
2.2.5.2 Slovo a jeho návrat do morfologie	68
2.2.6 Slovo a teorie textu	76
2.2.7 Slovo a typologie	76
2.3 Shrnutí	78
3 Slovo jako slovní druh	79
3.1 Vztah morfologie a syntaxe	79
3.2 Klasifikace slovních druhů	89
3.2.1 Proč slovní druhy?	89
3.2.2 Klasické třídění slovních druhů	90

3.2.3 Podkladová teorie pro klasifikaci slovních druhů	93
3.2.4 Dílčí shrnutí: Autonomie morfologie × morfosyntax?	94
3.2.5 Metodologický podklad klasifikace slovních druhů	95
3.2.6 Gnozeologický podklad klasifikace slovních druhů	95
3.2.7 (Ne)soulad významu a funkce	97
4 Slovo a morfologické procesy	101
4.1 Co je to morfologický proces?	101
4.2 Kdy je morfologický proces morfologickým procesem?	102
4.3 Vlastnosti morfologických procesů	103
4.4 Parametry pro typologii morfologických procesů	104
4.5 Procesy jazykového vyjadřování	105
4.6 (Proto)typy morfologických procesů	107
5 Co je to vnitřní struktura slova	111
5.1 Analýza vnitřní struktury slova jako ústřední úkol morfologie	112
5.2 Slovo jako syntagma (mechanismus analýzy slovního tvaru)	116
5.2.1 Obecné podkladové premisy pro deskripci stavby slova / slovního tvaru	116
5.2.2 Východiska analýzy vnitřní struktury slovního tvaru	117
5.2.3 Podkladové premisy z hlediska flexivní i lexikální morfologie	117
5.3 Typy morfů	119
5.3.1 Typy morfů podle funkce	119
5.3.2 Typy morfů podle pozice ve slově (především při afixaci)	120
5.3.2.1 Tzv. intersegment	124
5.4 Obecný postup při analýze slovního tvaru	130
5.4.1 Tvarotvorná báze a tvarotvorný formant	131
5.4.2 Slovtvorná báze + slovtvorný formant	132
5.5 Obecné schéma komplexní analýzy slovního tvaru	137
5.5.1 Přidaná hodnota a její zachycení v grafickém záznamu komplexní analýzy	139
6 Strukturní analýza kanonických příkladů lexikální (a flexivní) morfologie	141
6.1 Analýza kanonických příkladů na derivaci	142
6.1.1 Redukovaná verze analýzy	142
6.1.1.1 Derivace S → S	143
6.1.1.2 Derivace S → A	145
6.1.1.3 Derivace S → A (morfematický uzel)	146
6.1.1.4 Derivace V → V (prefixace)	147
6.1.1.5 Slovo neutvořené – analýza vícemorfomového tvarotvorného formantu slovního tvaru	149

6.1.2 Neredukovaná verze analýzy	150
6.1.2.1 Derivace S → S (bez tvarotvorného spoluformantu)	150
6.1.2.2 Derivace S → S (s tvarotvorným spoluformantem)	152
6.1.2.3 Derivace S → A	153
6.1.2.4 Derivace S → A (s morfematickým uzlem)	155
6.1.2.5 Derivace V → V	156
6.1.2.6 Slovo neutvořené – analýza vícemorfomového tvarotvorného formantu slovního tvaru	157
6.2 Analýza kanonických slov vzniklých konverzí	158
6.2.1 Konverze a slovnědruhový přechod	158
6.2.2 Konverze a transpozice	159
6.2.3 Termín konverze	165
6.2.4 Transpozice základových slovních druhů v češtině pomocí slovotvorného procesu konverze	172
6.2.5 Analýza vnitřní struktury konvertovaných slov	173
6.2.5.1 Typ slovotvorné transpozice: S/A KAPR → KAPŘÍ	173
6.2.5.2 Typ slovotvorné transpozice S/V: RYBÁŘ → RYBAŘIT	175
6.2.5.3 Typ slovotvorné transpozice A/S	176
6.2.5.4 Typ slovotvorné transpozice: A/V: MODRÝ → MODRAT	178
6.2.5.5 Typ slovotvorné transpozice: V/S	179
6.2.5.6 Typ slovotvorné transpozice V/A	182
6.3 Analýza kanonických příkladů na transflexi	189
6.3.1 Termín transflexe	189
6.3.2 Analýza vnitřní struktury transflektovaných slov	191
6.3.2.1 Typ S/S	191
6.3.2.2 Typ A/A	193
6.3.2.3 Typ V/V	194
Několik slov na závěr	199
Seznam zkratek	203
Rejstřík věcný	205
Rejstřík jmenný	217